

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye ekonomisi 2021 yılına Merkez Bankası'nın rezervlerinin tarihi olarak devasa bir negatif/açık pozisyona getirilmesi, Hazine'nin döviz ve altın borçlandırılarak en pahalı TL borçlanmasıyla bile yüksek bir maliyetle borç yükü altına sokulması, bütçe açığının son 10 yılda görülmedik bir açığa ulaştığı koşullarda girmiştir.

Bu çerçeveden; Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sn. Fuat Oktay tarafından cevaplandırılmayan aşağıdaki sorularımın¹ Hazine ve Maliye Bakanı Sn. Lütfi ELVAN tarafından cevaplandırılmasını arz ederim. 26.03.2021

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul Milletvekili

1. Merkez Bankasındaki net döviz rezervlerinin (swap işlemleri hariç) 31.12.2020 itibarıyla durumu nedir?
2. Merkez Bankasının geçen yıl içinde yaklaşık 128 Milyar dolarlık rezervinin satış yoluyla eritildiği iddiaları doğru mudur?
3. Yazılı, sözlü ve görsel medyada yer alan net döviz rezervlerinin "swap"ler hariç olmak üzere eksi 48 Milyar Dolara indiği yönündeki haberler doğru mudur?
4. Liberal bir kambiyo rejiminin uygulandığı ülkemizde Merkez Bankası döviz rezervlerini neden satmaya zorlanmıştır?
5. Bu döviz satış işlemleri yasal mıdır? Döviz satış işlemi hangi gerekçe ile gerçekleştirilmiştir?
6. Merkez Bankası söz konusu döviz satış işlemini hangi mekanizmaları kullanarak gerçekleştirmiştir?
7. Söz konusu döviz satış işlemleri döviz satış ihaleleri yöntemiyle mi yapılmıştır? Böyle bir durumda söz konusu satış ihalelerinde satışı yapılan döviz miktarları nedir? Alıcılar kimlerdir?
8. Merkez Bankasına söz konusu döviz satış işlemi için Cumhurbaşkanlığı Kabinesinin herhangi bir üyesinin yazılı veya sözlü talimatı olmuş mudur?

¹ 07.11.2020 tarih ve 31297 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 06.11.2020 tarih ve 2020/495 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile gerçekleştirilen Merkez Bankası eski Başkanı Murat Uysal'ın görevden alınmasına ilişkin sürecin öncesi ve sonrasında gerçekleşen olaylarla ilgili olarak daha önce hazırladığımız benzeri soruları içeren ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sn. Fuat Oktay tarafından cevaplandırılması istenilen 05.01.2021 tarih ve 7/39564 sayılı ve 23.02.2021 tarih ve 7/42175 sayılı yazılı soru önergelerimizle ilgili olarak tarafımıza gönderilen 10.02.2021 tarih ve E-48360949-610-5152 ve 17.03.2021 tarih ve E-48360949-610-10444 sayılı cevabi yazılarda; söz konusu yazılı soru önergelerimizde bahsi geçen hususların Hazine ve Maliye Bakanlığının görev alanına girdiğinden bahisle Cumhurbaşkanı Yardımcısı tarafından herhangi bir yanıt verilmemiştir.

9. Söz konusu döviz satış işlemlerinin diğer kamu bankaları aracılığıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı arasında eski tarihli bir protokol kullanılarak gerçekleştirildiği yönündeki iddialar doğru mudur? Bu iddialar doğru ise ne tür mekanizmalar kullanılarak kamu bankaları döviz satış işleminde kullanılmıştır? Kamu bankalarının bu işlemlerden dolayı herhangi bir zararı oluşmuş mudur? Bu zarar nasıl karşılanacaktır?
10. Satışı yapılan döviz hangi fiyatla, hangi tarihlerde, kimlere, hangi yerli ve yabancı yatırımcılara satılmıştır? Bu satın alım işleminden mevcut kur düzeyine bakılırsa kazançlı çıkan yerli ve yabancı yatırımcılar kimlerdir?
11. Medyada yer alan haberlere göre Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Merkez Bankasının net döviz rezervlerinin swap hariç eksiye indiği konusunda dönemin Merkez Bankası Başkanı ve Hazine ve Maliye Bakanı tarafından bilgilendirilmediği, konunun Sayın Cumhurbaşkanından gizlendiği, durumunun vahametine Sayın Cumhurbaşkanının bilahare vakıf olduğu iddiaları doğru mudur? Merkez Bankası Başkanı Murat Uysal'ın bu nedenle görevden alındığı, dönemin Hazine ve Maliye Bakanının bu nedenle görevden affını talep ettiği iddiası doğru mudur?
12. Merkez Bankasınca bizzat veya kamu bankaları kullanılmak üzere gerçekleştirilen net döviz rezervinin "swap" ler hariç eksiye düşmesine neden olan söz konusu satış işleminin yasal olup olmadığını araştırmak üzere Sayın Cumhurbaşkanı, Devlet Denetleme Kuruluna herhangi bir araştırma, inceleme ve kamu zararının tespit edilmesi talimatı vermiş midir, vermemişse vermeği düşünmekte midir?
13. Söz konusu satış işlemlerinin gerçekleşmesinde rolü bulunan eski Merkez Bankası Başkanı, Merkez Bankası Banka Meclisi Üyeleri, Para Politikası Kurulu Üyeleri, Merkez Bankasının diğer ilgilileri, Hazine ve Maliye Bakanlığı bürokratları, Kamu Bankalarının mevcut üst düzey görevlilerinin ve yönetim kurulu üyelerinin sorumluluklarının tespiti amacıyla Sayın Cumhurbaşkanı, Devlet Denetleme Kuruluna herhangi bir soruşturma talimatı vermiş midir? Yukarıda adı geçen kamu görevlilerinin herhangi bir sorumluluklarının tespiti halinde görevden uzaklaştırılmaları ve yargılanmaları sağlanacak mıdır?
14. Merkez Bankası net döviz rezervlerinin swap işlemleri hariç eksiye düşmesi konusunda Cumhurbaşkanlığı kabinesi üyesi dönemin Hazine ve Maliye Bakanı hakkında da sorumluluğunun tespiti amacıyla Cumhurbaşkanlığı Makamınca herhangi bir mekanizma işletilecek midir?